

**BS/76/2013**

---

---

**SPOŁECZNY STOSUNEK  
DO GAZU ŁUPKOWEGO**

---

---

Znak jakości przyznany CBOS przez Organizację Firm Badania Opinii i Rynku 11 stycznia 2013 roku



Fundacja Centrum Badania Opinii Społecznej  
ul. Żurawia 4a, 00-503 Warszawa  
e-mail: sekretariat@cbos.pl; info@cbos.pl  
<http://www.cbos.pl>  
(48 22) 629 35 69

Do końca roku mają się zakończyć prace nad tzw. ustawą łupkową. Zielone światło dla eksploatacji gazu łupkowego dał szef polskiego rządu Donald Tusk. W ostatnich dniach również unijni przywódcy powiedzieli „tak” energii z łupków. W trakcie majowego szczytu Rady Europejskiej zwrócono uwagę na potrzebę dywersyfikacji zawartości „koszyków energetycznych”. Antidotum na wysokie ceny energii ma być mądre wykorzystanie jej lokalnych źródeł. W tym kontekście szczególne nadzieje pokłada się w zasobach gazu łupkowego.

Niewiele wcześniej, w drugiej połowie marca, dobiegły końca internetowe konsultacje w sprawie rozwoju niekonwencjonalnych paliw kopalnych w Europie. Swoją opinię na ten temat mogli wyrazić wszyscy zainteresowani – pytania ankiety przetłumaczono na dwadzieścia trzy języki Unii Europejskiej. Metodologia badania wzbudziła jednak wiele kontrowersji.

W majowym sondażu<sup>1</sup> zapytaliśmy Polaków o ich stosunek do eksploatacji rodzimych złóż gazu łupkowego. Co pozostało po „łupkowej euforii” z 2011 roku? W jakim kierunku ewoluuje społeczny stosunek do tej sprawy?

### **CZY WYDOBYWAĆ?**

Cztery piąte badanych (78%) opowiada się za wydobywaniem gazu łupkowego w Polsce, a tylko nieliczni (7%) są temu przeciwni. Od 2011 roku zmniejszyła się grupa respondentów niemających wyrobionej opinii na ten temat (o 8 punktów, do 15%).

---

<sup>1</sup> Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (276) przeprowadzono w dniach 9–15 maja 2013 roku na liczącej 1101 osób reprezentatywnej próbie losowej dorosłych mieszkańców Polski.

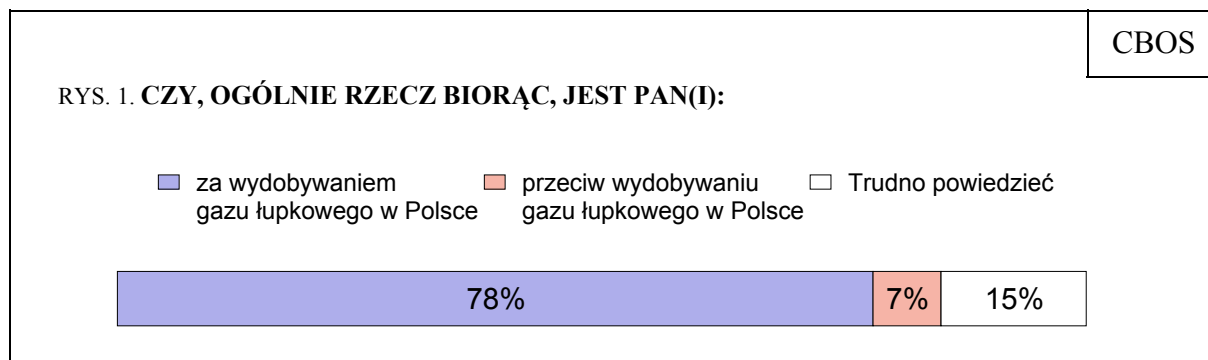


Tabela 1

Czy, ogólnie rzecz biorąc, jest Pan(i):	Odpowiedzi respondentów według terminów badań	
	VIII 2011	V 2013
	w procentach	
– za wydobywaniem gazu łupkowego w Polsce	73	78
– przeciw wydobywaniu gazu łupkowego w Polsce	4	7
Trudno powiedzieć	23	15

W ciągu ostatnich dwóch lat przybyło osób przeciwnych eksploatacji złóż zlokalizowanych w pobliżu miejsca ich zamieszkania (o 6 punktów, do 27%). Mimo to nadal przeważają respondenci deklarujący poparcie dla takiego pomysłu (59%).

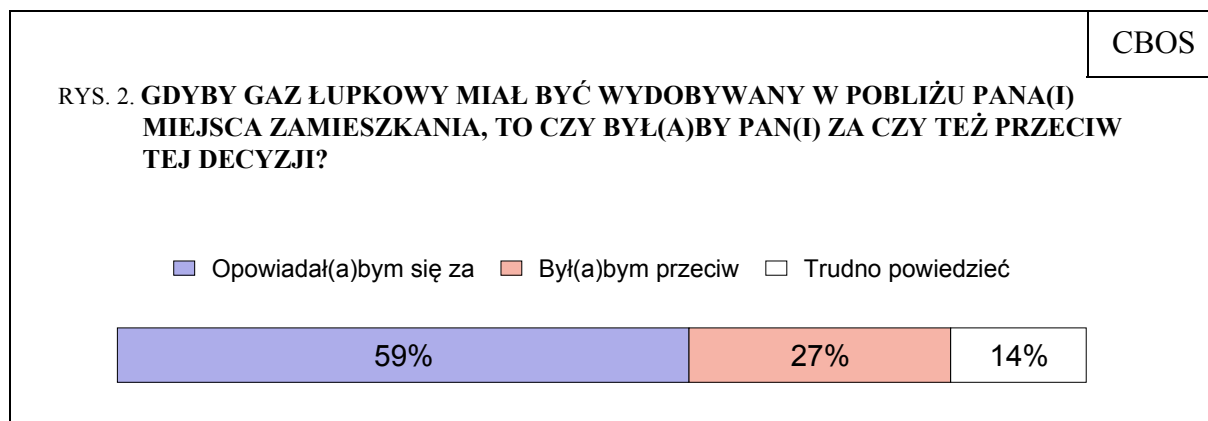


Tabela 2

Gdyby gaz łupkowy miał być wydobywany w pobliżu Pana(i) miejsca zamieszkania, to czy był(a)by Pan(i) za czy też przeciw tej decyzji?	Odpowiedzi respondentów według terminów badań	
	VIII 2011	V 2013
	w procentach	
Opowiadał(a)bym się za	56	59
Był(a)bym przeciw	21	27
Trudno powiedzieć	23	14

W grupach socjodemograficznych bardziej przychylni wydobywaniu gazu łupkowego są ankietowani lepiej wykształceni, mieszkańcy ośrodków miejskich oraz mężczyźni. Mniejszy entuzjazm na ogół wiąże się z większym niezdecydowaniem – słabsze rozeznanie w tych sprawach mają kobiety, badani gorzej wykształceni, respondenci relatywnie młodszy oraz najstarsi. Co interesujące, ponadprzeciętnie wysoki odsetek przeciwników eksploatacji złóż w pobliżu miejsca zamieszkania respondentów odnotowujemy wśród osób najmłodszych, mających 18–24 lata (40%) – zob. tabele aneksowe.

### OCENY

Cztery piąte badanych (82%) uważa, że wydobywanie gazu łupkowego zwiększyłoby bezpieczeństwo energetyczne Polski, co najmniej częściowo uniezależniając nasz kraj od dostaw surowców z zagranicy. W ocenie dwóch trzecich ankietowanych (66%) eksploatacja złóż gazu łupkowego byłaby też opłacalna – jego cena nie przewyższyłaby kosztów ponoszonych przy zakupie surowców od dostawców zewnętrznych.

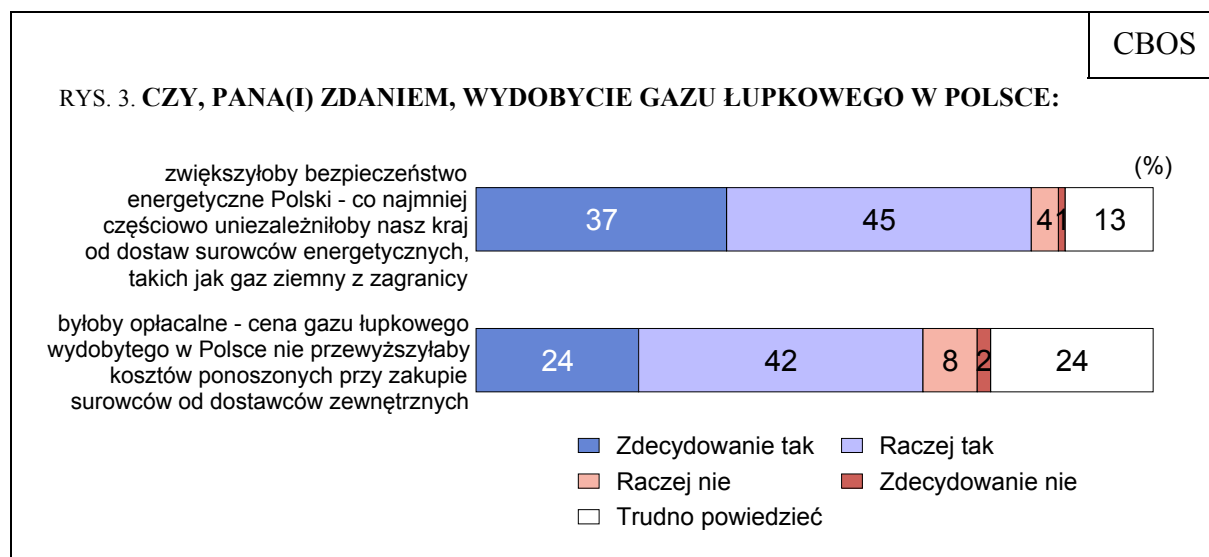


Tabela 3

Czy, Pana(i) zdaniem, wydobycie gazu łupkowego w Polsce:	Odpowiedzi respondentów według terminów badań					
	VIII 2011			V 2013		
	Tak*	Nie*	Trudno powiedzieć	Tak*	Nie*	Trudno powiedzieć
	w procentach					
– zwiększyłyby bezpieczeństwo energetyczne Polski – co najmniej częściowo uniezależniłyby nasz kraj od dostaw surowców energetycznych, takich jak gaz ziemny z zagranicy	80	3	17	82	5	13
– byłyby opłacalne – cena gazu łupkowego wydobytego w Polsce nie przewyższyłaby kosztów ponoszonych przy zakupie surowców od dostawców zewnętrznych	67	6	27	66	10	24

\* Połączono odpowiedzi „zdecydowanie” i „raczej”

W społeczeństwie umocniło się przekonanie, że wydobycie gazu łupkowego jest bezpieczne dla środowiska naturalnego – obecnie pogląd taki wyraża 51% Polaków, o 8 punktów więcej niż w 2011 roku. Jednocześnie zwiększył się odsetek osób obawiających się jego wpływu na zdrowie ludzi (o 6 punktów, do 19%). W dalszym ciągu duża grupa respondentów nie potrafi ocenić zagrożeń wynikających z eksploatacji złóż tego niekonwencjonalnego surowca.

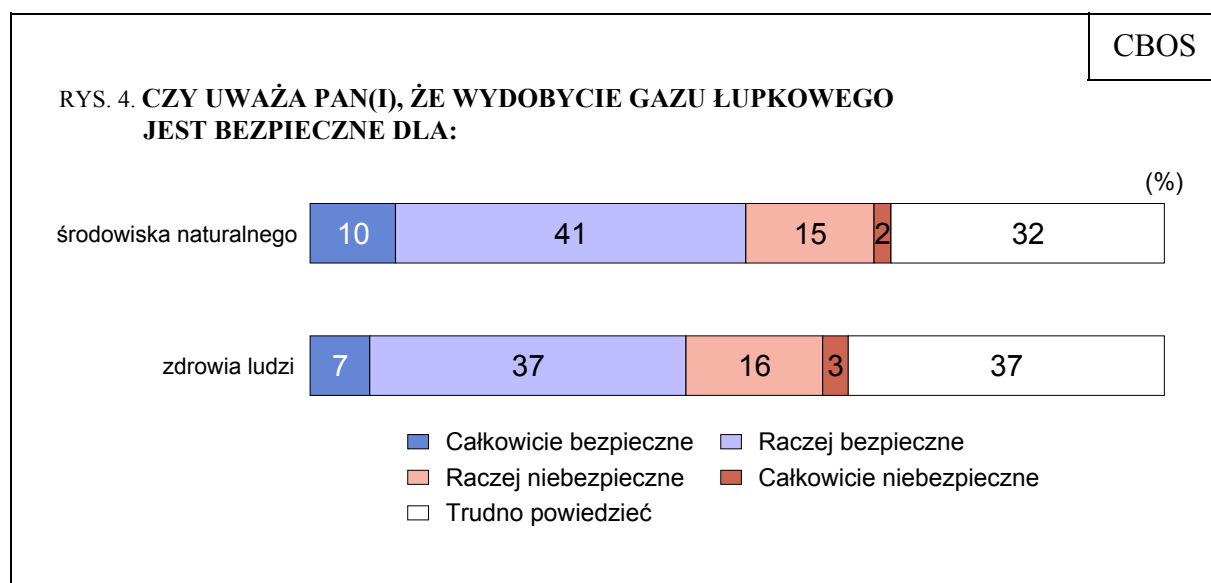


Tabela 4

Czy uważa Pan(i), że wydobycie gazu łupkowego jest bezpieczne dla:	Odpowiedzi respondentów według terminów badań					
	VIII 2011			V 2013		
	Bezpieczne*	Niebezpieczne*	Trudno powiedzieć	Bezpieczne*	Niebezpieczne*	Trudno powiedzieć
	w procentach					
– środowiska naturalnego	43	16	41	51	17	32
– zdrowia ludzi	42	13	45	44	19	37

\* Połączono odpowiedzi „całkowicie” i „raczej”

★

★

★

Spółeczny stosunek do eksploatacji złóż gazu łupkowego powoli się krystalizuje. W ciągu ostatnich dwóch lat wzrosła (już wcześniej duża) aprobatą wykorzystania rodzimych pokładów tego surowca. Zwolennicy wydobywania gazu z łupków stanowią obecnie cztery piąte ankietowanych. Bilans szans i zagrożeń związanych z rozwojem nowej gałęzi energetyki nie jest jednak jednoznaczny. Polacy są wprawdzie optymistami co do ekonomicznych skutków pozyskiwania niekonwencjonalnego surowca, jednak dużą niepewność budzi bezpieczeństwo tego procesu. Mimo upływu czasu poziom poinformowania o konsekwencjach wydobywania gazu łupkowego pozostaje niedostateczny.

Opracowała  
Natalia HIPSZ

Tabela 1

		Czy, ogólnie rzecz biorąc, jest Pan(i):			Liczba osób
		za wydobywaniem gazu łupkowego w Polsce	przeciw wydobywaniu gazu łupkowego w Polsce	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		78	7	15	1098
Płeć	Mężczyźni	85	7	8	532
	Kobiety	71	7	22	566
Wiek	18-24 lata	73	10	17	130
	25-34	81	6	13	223
	35-44	78	6	16	186
	45-54	86	6	8	181
	55-64	79	8	12	189
	65 lat i więcej	68	7	25	189
Miejsce zamieszkania	Wieś	74	9	17	433
	Miasto do 20 tys.	80	7	13	164
	20-100 tys.	80	6	13	210
	101-500 tys.	79	5	15	177
	501 tys. i więcej mieszk.	81	4	14	116
Wykształcenie	Podstawowe	71	7	21	239
	Zasadnicze zawodowe	77	9	13	275
	Średnie	80	6	14	368
	Wyższe	83	6	11	216
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	87	5	9	114
	Średni personel, technicy	77	5	18	42
	Pracownicy adm.-biurowi	79	3	18	64
	Pracownicy usług	79	5	16	86
	Robotnicy wykwalifikowani	85	5	10	129
	Robotnicy niewykwalifik.	81	10	10	63
	Rolnicy	72	17	11	55
	Pracujący na własny rach.	81	10	9	41
Bierni zawodowo	Renciści	72	10	19	72
	Emeryci	72	6	22	215
	Uczniowie i studenci	78	7	15	73
	Bezrobotni	76	12	12	83
	Gospodynie domowe i inni	75	4	21	61
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	81	6	13	168
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	92		8	78
	sekt. pryw. poza rolnict.	81	7	12	274
	prywatnym gosp. rolnym	75	16	9	58
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	81	9	10	157
	501-750	83	6	11	117
	751-1000	80	7	13	146
	1001-1500	79	5	16	165
	Powyżej 1500 zł	81	5	14	211
Ocena własnych war. mater.	Złe	77	7	16	153
	Średnie	79	6	15	510
	Dobre	77	8	15	436
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	69	6	26	64
	Raz w tygodniu	80	6	14	516
	1-2 razy w miesiącu	73	10	17	166
	Kilka razy w roku	79	6	15	223
	W ogóle nie uczestniczy	80	7	13	130
Poglądy polityczne	Lewica	86	6	8	195
	Centrum	82	7	11	381
	Prawica	82	7	11	258
	Trudno powiedzieć	62	8	30	264



Tabela 2

		Gdyby gaz łupkowy miał być wydobywany w pobliżu Pana(i) miejsca zamieszkania, to czy był(a)by Pan(i) za czy też przeciw tej decyzji?			Liczba osób
		Opowiadał(a)by się za	Był(a)by przeciw	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		59	27	14	1097
Płeć	Mężczyźni	71	22	7	532
	Kobiety	48	31	21	565
Wiek	18-24 lata	47	40	13	130
	25-34	60	27	13	223
	35-44	56	31	14	185
	45-54	73	16	11	181
	55-64	64	24	12	188
	65 lat i więcej	52	28	21	189
Miejsce zamieszkania	Wieś	55	30	14	432
	Miasto do 20 tys.	61	26	13	164
	20-100 tys.	64	23	13	210
	101-500 tys.	55	29	16	177
	501 tys. i więcej mieszk.	69	19	12	115
Wykształcenie	Podstawowe	52	31	17	239
	Zasadnicze zawodowe	58	30	11	274
	Średnie	61	27	12	368
	Wyższe	65	18	17	216
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	75	12	12	114
	Średni personel, technicy	59	28	13	42
	Pracownicy adm.-biurowi	68	14	18	64
	Pracownicy usług	57	34	9	86
	Robotnicy wykwalifikowani	69	24	8	129
	Robotnicy niewykwalifik.	52	35	13	63
	Rolnicy	58	27	15	55
Pracujący na własny rach.	68	26	6	41	
Bierni zawodowo	Renciści	50	38	12	72
	Emeryci	56	24	19	215
	Uczniowie i studenci	44	38	18	73
	Bezrobotni	57	32	11	83
	Gospodynie domowe i inni	50	29	21	60
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	67	20	13	168
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	70	18	13	78
	sekt. pryw. poza rolnict.	65	27	9	274
	prywatnym gosp. rolnym	60	27	13	58
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	54	37	9	157
	501-750	62	24	14	117
	751-1000	69	19	12	146
	1001-1500	63	23	13	165
	Powyżej 1500 zł	65	24	11	211
Ocena własnych war. mater.	Złe	61	29	10	153
	Średnie	61	25	14	509
	Dobre	56	28	15	435
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	50	26	24	64
	Raz w tygodniu	60	26	14	515
	1-2 razy w miesiącu	51	34	15	166
	Kilka razy w roku	62	24	14	222
	W ogóle nie uczestniczy	66	25	9	130
Poglądy polityczne	Lewica	70	23	6	194
	Centrum	60	27	12	381
	Prawica	64	24	12	258
	Trudno powiedzieć	45	31	24	263